

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Diuine cleme[n]tie p[er] o[mn]ia laudabilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de assu. b. ma. vir. De signo

aut pmi tā pcefferant/ nō restabat nisi vt
deus qrtum adderet nascēdo de muliere
sine viro: vt tractat bris Bona. in. ij. dis.
p. 2. etia in seipā habuerūt excellentissi
mū lumē sapie sic explicari pōt. Des do/
ctoz pcedūt q exq cepit esse mī dī/ mor
in illā oēs grē possibiles intellectuāli cre/
ature cū diuino verbo paritē descēderūt. si
q intellect? seraphin cogit naturā sui or
dinis sūr z de alijs. tū ipi naturā celi z pla
netaz z stellaz: aqz cursus naturā cog/
noscut aut oēs aut aliq: qd hoc a ygine ne
gabir: Credendū est igit q lumē illd cla
rissimū diuini verbi in q oia relucēt: in vte
ro yginis psonā exis in glōsam yginis
aiam cognitionē diuine trinitatis z oim
creaturaz intulit: Huic pcedat nomē e?
Maria: qd interpretatū illūinata vel illūina
trix: Nā et noīa dnt esse psona reb: vide
infra ser. de caritate yginis pte. ij. ar. ij.
Preterea pteplādū est q ab hoc fulgenti
fidere oēs lumē sapie pceperūt. Nā p illaz
tūbā ioānis baptiste dī. Ecce agn? dei: an
dreas credidit: per andrēā petr? p petru
romā: p romā credidit vniuersus mōs: q
a pmo vsqz ad vltimū p ioāne credidit
vniuersus mūdus. Sed a q ioānes lumē
accepit nisi a ygine in vtero portante sole
dū helisabet eius matrē virgo glōsa vili
tanti. Tū et in vtero exultant. Lu. j.

Tertio figure attestati
one. Accipe figurā de arca noe. Vide s.
ser. de assu. pte tertia pncipali articulo p
mo in fine.

Tertio dicitur q in celo apparuit si
gnū magnū diuine clemētie brissi/
ma. s. virgo dei mī. sicut dī. ij. Pa
lip. xxx. Pius z clemēs est dñs: h aut in oi
bis dei opibz appareat Dei bonitas z cle
mentia: singlariter tū in his q facta sunt
in ygine glōriosa. Signū qppe magnū di
uine clemētie q ppl'n israeliticū de egypto
pro eduxit: sed mai? q brā virgo liberato
rē totius humani gnīs pditū pcepit z pe
perit: Magnū vine clemētie signū q filijs
israel in deserto mag? de celo tribuit z gran
deā ppl'i multitudinē in deserto pauc? pa
nibus pauc? sed multo maius q in virgine
et p yginē seipm panē hoim et angeloz
fecit. Magnū diuine clemētie signū q ce
lum et terrā et q in eis sunt hoī dedit: sed

longe maius q p yginē seipm nobis det
dit z p nobis obtulit. Hic aut veritate si
cut z pcedētes explicare possū? splici me?
Primo autoritaz certificatiōe. (dis)
Secundo rōis approbatiōe.
Tertio figure attestatiōe

Primum igitur mediu
est autoritatis certificatio. Vbi pmo no
ta autoritatē bti Ber. ser. de epipha. Apl
paruerat dei potētia in rez creatiōe. apd
parebat ei? sapia in eaz gubernatiōe. ei?
aut benignitas marie apparuit in nfe hūa
nitatis assūptiōe. In q em magis potat
pmedare benignitatē suā q suscipiēdo
carnē meā. qd tātope declarat ei? miam
q ipam suscepit miseriaz. Hec ille. Qd
pstat esse factū in virgine glōsa. Et bris
Ans. dī. Sicut dñs de? genuit illū in quo
oia viuūt: sic o tu flos ygitaz genuisti cū
p quē z mortua reuiuūt. Et sic de? p filiū
sūū bōs angelos a pctō seruauit: ita tu
de? purtat? p filiū tuū mōs hoies ex
pctō saluasti. Quēadmodū em dñs fil?
atitudo est iustoz: sic o tu sal? fecunditatis
fil? tu? est recōciliatio pctōz. Nō em est
recōciliatio nisi quā tu casta pcepisti. Non
est iustificatio nisi quā tu integra in vtero
fouisti. Nō est sal? nisi quā tu ygo pepulisti:
q o dña mī es iustificatiōis z iustificatoz
genitrix es recōciliatiōis z recōciliatoz
parēs saluz z saluatoz. Vbi brā fiducia. Q
tutū refugiu: mī dei est mī nra: mī eius in
q solo speram? z quē solū timem? est nra.
Pater in q eius q solus saluat z sol? dñs
mnat est mater nra. Idē. Sicut o brissi/
ma ois a te auersus z a te despect? necesse
est vt inereat: ita ois ad te puerus z a
te respectus impossibile est vt percat.

Secundū signū est rōnis
approbatio q fundata est pncipaliter i sin
gulari plenitudine grē: qz vt dī Bernar.
Quicqd summū fuit in grā: hoc totū abū
dātissime possidebat. Expone ad ppositū
illd Eccl. j. Dia flūina intrāt in mari.
oim sanctoz charismata intrāt in mari.
Nā flūmē angeloz z oim spiritū beatoz
intrāt in mariā. Flūmē p̄tarchaz intrāt i
mariā. flūmē pphaz zc. z sic de alijs scōz
ordinibz. Dia flūmina grāz intrāt in ma
riam. Eccl. xxiij. In me ois grā zc. Re
dundat aut hec grā ad hoies Eccl. xxiij.

Ego feci vt in celis. i. hoibz iustis z bea-
tis oues lumē idēficiēs. i. iesus: z lumē g-
tie z glie. Sequit. Sicut nedula rexi oem
carnē. i. oem pplm et gentē. **Q**uārens hec
nubecula refrigerat estū diuine indignatōis
Redūdat etiā hec virginis grā z glia in
angelos q̄ ex visōe h̄ginis glie triūphā-
ter ascēdētis z tā glie sublimare sense-
rūt et sentitū noui gaudij expēntiā: qd̄ et
pstat in oibus beaz fieri. Vide s. sermo.
de assum. par. iij. ar. iij. **A**ns. **Q**uārens mirā-
bilē singlaris z singlariter mirabil per
quā clemētia renouant: inferna remediānt
hoies saluant: angeli reintē grant. **Q**uārens
plena et supplena grā de cui? plenitudinis
exūdantia respecta sic reuēfescit ois crea-
tura. **Q**uārens bñdicta z supbñdicta per
cuius benedictioez benedictif ois natura:
nō solū creata a creatore: sed etiā creator
a creatura. Hec ille.

Tertiuū mediū est figu-
re artefactio. Accipe figuraz de arcu celi.
Genes. ii. Arcū meū pōnā in nubibz celi.
Nubes celi caro h̄ginis z caro ch̄i que ex
virgine est in q̄bus arcus dei. i. filius dei
positus est in signū diuine recōciltatōis.
Uel sic. Arcus celi cho: dā habet versus
terrā. Cū aut arcitenēs sic tenet arcū: sig-
nū est q̄ nō vult sagittā emittēre. Arcus
celi diuine iusticie mitigatōez z indigna-
tōis z ire pacificatiōem fecit. Et hec mi-
tigatio z pacificatio marie apparet in nu-
bibz celi. i. in corpe ch̄i z virginis glie:
q̄ se nubes lucidissime celi empyrei seu celi
diuine maiestatz. **A**ddue z figurā de
mre salomōis. iij. Reg. ij. **P**ositus est thro-
nus mris regis salomōis q̄ sedit ad dex-
terā ei. Et dicit ei rex Pete mris mea neq̄
em fas est vt auertā faciē meā. Si itaqz
salomō sime matre suā magnificauit: nō
ne hic q̄ pl? q̄ salomō est suā debuit ma-
gificari sup oia creataz creabilia magnificare:
Et tē sic. Signū magnū zc. **T**riplex h̄-
ginis singlaris magnificētia.

Prima spūalis scitatz ppter meritoz
cumulatiōez.

Scda mīnalis dignitatz ppter filij di-
conceptiōē.

Tertia impūialis potestatz ppter assū-
ptiōis sublimatiōē.

Circa p̄mū nota q̄ excellenter merus
est **T**ū ppter p̄one sue puritatē. **T**ū ppter
opez glitatz. **T**ū ppter coz p̄latratē tam
in vita actiua q̄ p̄ceptiua: q̄ etiā in pa-
tētia roleratiua: q̄ gra plenitudo: plenitudo
diuis altitudo. **P**ure em altus ē **J**oā. iij
altitudinis amplitudo. **B**er. **D**e **P**enitu-
dine eius capiūt vniuersi. **C**an. iij. **F**ons
hoioz. pure aquaz viuētū: q̄ fluit in
petu de libano. **A**stitit regina a dextris
tuis in vestitu daurato. **P**o. xliij. **T**ria no-
tāda. **P**rimū regalis autoritatz magni-
ficētia. **A**stitit regina. **S**cđm eternal
felicitatz supeminētia. **A** dextris tuis.

Tertiuū cozpalis daritatz refulgentia. i.
vestitu daurato. i. corpe glificato. **T**ra-
he me post te **C**an. j. **V**erbū bñissime vir-
ginis ad filiū suū ascēdētē z post ei? as-
cēsiōē. **D**ebuit autē eā trahere ppter
se sup oēs puras creaturas. **T**ū rōe inte-
gerrime inuolabilis puritatz. **T**ū rōe
eminētissime inexplicabilis scitatz. **T**ū
rōe altissime incōpabilis dignitatz: quia
 singlaris dei filia: replū: z spōsa. **E**t q̄ oia
 superexcellit dei mris. **Q**uippe hec sūt tria p-
pter q̄ iusti celos ascēdunt post ch̄m tra-
hiūt: **P**uritas a sordibz vicioz: scitatz ex
opibz meritoz: dignitas ex adoptiōe filioz.

Signū magnū apparuit i celo: mu-
lier amicta sole z luna sub pedibz
eius. **A**po. xij. **I**n his verbis tā
describunt circa assumptiōē glie virgi-
nis marie.

Primū est glie magnificētia: cū dicitur: **S**u-
per excellit dei mris.

Scđm est magnificētia (gnū magnū zc.
tie refulgētia: cū dicitur: **M**ulier amicta sole.

Tertiuū est refulgētie peminētia: cū dicitur:
et luna sub pedibz eius.

Circa p̄mū nota triplicē sue glie magni-
ficētia. **P**rima est magnificētia spūalis
scitatz. **T**ū ppter excellētiā infusōis: i. i-
ficatiue grē vīz ab ipa creatiōe aīe h̄i
fusa: z in filij dei p̄ceptiōe p̄plere. **T**ū ppter
excellētiā actiōis executiue. qz excellētissi-
ma fuit in opibz vite actiue. **T**ū ppter excel-
lētā p̄ceptiōis p̄fectiue: qz singlarē h̄uit
excellētiā in opibz vite p̄ceptiue. **S**cđa
est magnificētia mīnalis dignitatz: qz vīz ē
mris simul z virgo: mater inqz nō hominis
tm/ sed dei. **E**t autē spūituali sit aīa de-
uota h̄goz mris ch̄i tres sūt p̄diciōes neces-
sarie.

Ber. De nitate b. virg.

arie. **P**rima est integritas p̄cial' d̄spo-
sitiōis: ita sc̄z q̄ sit integre ab om̄i peccati
corruptiōe immunis q̄d p̄tinet ad h̄ginita-
tē m̄ris. **S**c̄da ē fecūditas sp̄ualis af-
fectiōis p̄ quā v̄icz ch̄m̄ p̄cipiat p̄ p̄positū
setē op̄atiōis. **T**ertia est sedulitas real
executiōis p̄ quā v̄icz ip̄m̄ ch̄m̄ pariat p̄
effectū virtuosē p̄uersatiōis. Et hec duo
p̄tinet ad sp̄uale m̄nitarē. **D**e q̄ d̄c̄ d̄ns
Matth. xij. Quicumq̄ fece. vo. pa. m. rē.
m̄r mea ē. **D**e s̄ d̄c̄z vide s̄. **T**ertia ē
magnificētia imp̄ial' p̄tatis de q̄ etiā vide
s̄. **E**t d̄ alijs sup̄ tactz. **V**el dic q̄ tertia
est magnificētia imp̄ial' seu regalis aucto-
ritatis: iuxta illud In capite ei' corona stel-
laz. duo deci. **V**tz m̄r d̄i sit adorāda ad
oratiōe latricē. **Q**uicūq̄ t̄c̄ior ē ch̄m̄ m̄r
ei' q̄ crux: s̄ crux adoraz' adoratiōe latricē
igit'. **S**z s̄ ē q̄ m̄r d̄i pura creatura. **R**n̄/
det **T**ho. in. iij. p. q. xxv. q̄ latricē soli deo
debet. **I**ō nulla creatura adorari v̄z ado-
ratiōe latricē. put creaturā s̄z se veneramur
N̄cz aut' creaturē insensibiles nō sint ca-
paces veneratiōis s̄m̄ seip̄as: creatura t̄n̄
rōal' ē capax s̄m̄ seip̄am: z iō nulli pure cre-
ature rōali debet cult' latricē. **L**ū igit' brā
h̄go sit pure creatura rōalis: nō debet ei
adoratiō latricē s̄z solum veneratiō d̄ulicē.
Eminēt' t̄n̄ q̄ ceter' creatur' inq̄ntū ip̄a
est m̄r d̄i: z iō d̄i q̄ debet ei nō gl̄ificūq̄ du-
lia s̄z hyp̄dulia. **A**d illud at' q̄d obijc̄it d̄i
cedū q̄ crux nō ē capax veneratiōis. put in
se p̄siderat s̄z t̄ntūmō vt signū remeōrati
v̄i v̄l rep̄ratiū ch̄m̄ crucifixi. **V**ñ adorā-
do cruce nihil aliud adoram' q̄ ch̄m̄ cru-
cifixū. **H**ec s̄z **T**h. **V**tz brā h̄go obet'
nuerit gr̄e plenitudinē: **Q**uō nō q̄ h̄ videt'
p̄tinerē ad p̄ulegiū ch̄m̄ s̄m̄ illd̄ **I**o. j. **V**ñ
dim' eū q̄ sit vnigenitū a p̄re plenū gr̄e et
p̄tatis. **S**z ē q̄d āgel' d̄c̄et. **L**u. j. **A**ue q̄.
pl. **R**n̄. s̄z **T**h. in. iij. p. q. xxvij. **Q**uāto alt'
qd' mag' app̄inq̄t p̄ncipio in q̄libz ḡnē:
tāto mag' p̄cipiat effectū illius p̄ncipij.
Vñ d̄io. di. liij. c. cele. hierar. q̄ āgel' q̄ s̄
do p̄p̄inq̄ores mag' p̄cipiat de bonis d̄i
uinis q̄ hoies. **L**his aut' ē p̄ncipiū gr̄e. s̄z
d̄initatē q̄dē auctoritatiue. s̄m̄ h̄ūanitatē
p̄o istrumētāl'. **V**ñ **I**o. j. d̄c̄. **S**ar̄vitas
p̄ iesus ch̄m̄ facta ē. **B**rā at' h̄go p̄p̄inq̄s'
sima fuit ch̄m̄ s̄m̄ h̄ūanitatē q̄ ex ea acce-
pit naturā h̄ūanā: z iō p̄ ceteris maiorē

a ch̄m̄ debuit gr̄e plenitudinē obtinere.
Ad illud aut' q̄d obijc̄it d̄icē q̄ vniciū
q̄ a deo dat' gr̄a s̄m̄ h̄ ad q̄d eligitur z q̄
ch̄m̄ inq̄ntū est h̄o ad h̄ fuit p̄destinat' z
elect' vt eēt p̄destinat' fil' d̄i i' p̄tate sc̄i-
ficādi. h̄ fuit s̄m̄ p̄iū vt talē h̄ret gr̄e ple-
nitudinē q̄ redūderet in oēs s̄m̄ q̄ d̄c̄ **I**o.
j. **D**e plenitudine ei' oēs accepim'. **S**ed
brā h̄go rāta obtinuit gr̄e plenitudinē vt
eēt p̄p̄inq̄sima auctori gr̄e ita q̄ eū q̄ est
plen' oī gr̄a in se reciperet z eū pariēdo
qd̄amō gr̄am in oēs diriuaret. **H**ec **T**h.

Sermo de natiuitate gloriose
virginis matris dei **S**arie.

Transite ad

Teme oēs qui p̄cipitatis me.
Eccl. xxij. **H**aritas sacrati-
tōe reuerētia atq̄ leticia sp̄ualia celebri-
da. **H**oc p̄cipue p̄ter tria.

Primo: p̄ natiuitatē h̄ū' p̄cellētā.
Sc̄do: p̄ vtilitatē ei' magnificētā.
Tertio: p̄ d̄initatē reuerētā.

Primo igit' p̄ h̄ natiuitatis p̄cellētā q̄ ap-
paret triplicif. **P**rimo: q̄ h̄m̄ōi natiui-
tas fuit figuris p̄conizata vt in arca h̄ga
et plibz alijs. **S**c̄do q̄ fuit a p̄phetis p̄-
nūciata. **E**sa. xj. **E**grediet' h̄ga de radice
iessē zc̄. q̄d exponit ecclia di. **V**irgo d̄i ge-
nitrix v̄irga ē zc̄. **T**ertio q̄ fuit gratias
p̄ornata **B**er. **F**uit p̄culdubio m̄r d̄ni an-
setā q̄ nata. **I**dē. **D**eritō natiuitatē ei'
celebramus q̄ nō silia tre s̄z gr̄e nascitur.

Sc̄do p̄ vtilitatis magnificētā. **F**uit
em natiuitas gl̄ose h̄ginis tot' m̄do ma-
xime vtilis z gaudiosa. **V**ñ cārat ecclia.
Haritas tua d̄i gēitrix h̄go gaudū ānūcia-
uit in vn̄uerso m̄do zc̄. **A**nnūciauit ijs
gaudiū āgelicis spiritibz q̄ tūc edificata
dom' m̄do apparuit in q̄ sp̄ealr' habita-
uit z in q̄ p̄cept' est mag' āgelicē rep̄ara-
tōis. **P**rouer. ix. **S**apia edificauit sibi do-
mū. **I**te sup̄ terrā ex̄n̄tibz: q̄ fabricata est
arca in q̄ repositū ē p̄ciū h̄ūane redēptio-
nis. **G**en. viij. **F**ac tibi arcā de lignis leui-
gatis. **I**te sc̄ris defūctis p̄tibz q̄ nata ē il-
la q̄ portauit pugillē sue liberatiōis. **L**u. j.
Visitauit z fecit redēptiōnē plebis sue.
Iō b̄n̄ p̄ exponi de natiuitate h̄ginis gl̄o